

REFLECTLEER

Handvaten om om te gaan met moeilijk hanteerbaar gedrag in het basisonderwijs

Ontwikkelaars ReflectLeer

Karin Jacobs

Onderwijs stad Leuven
Lerend Netwerk RIS+K
Leuven Steunpunt tegen
Schooluitval

Jo Robberechts

Visual harvester
Illustraties

Caroline Vancraeyveldt

Research & Expertise UCLL
Postgraduaat moeilijk hanteerbaar gedrag
Bachelor-na-bachelor Buitengewoon
onderwijs

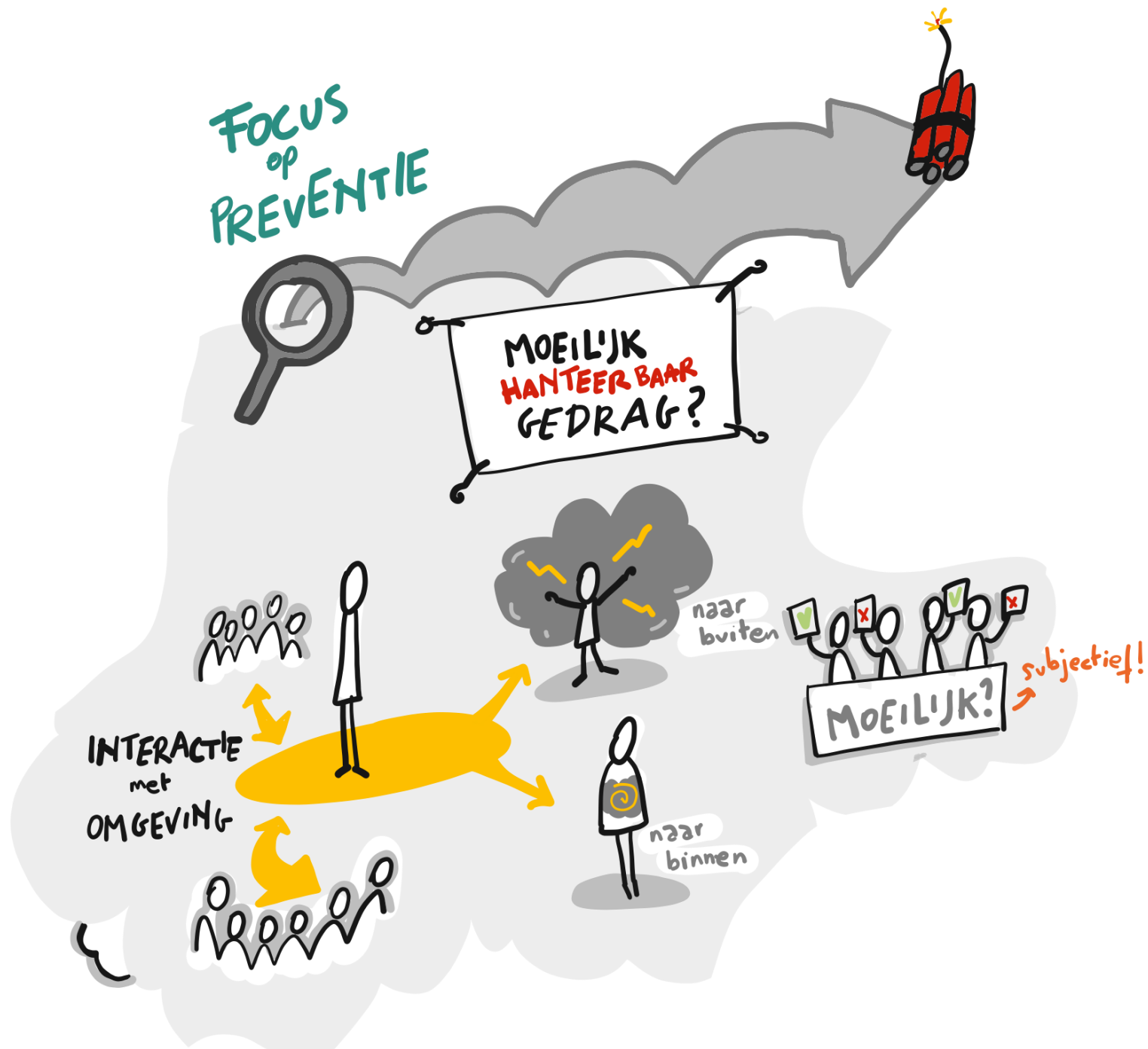

Wanneer ga jij tevreden zijn na deze sessie?

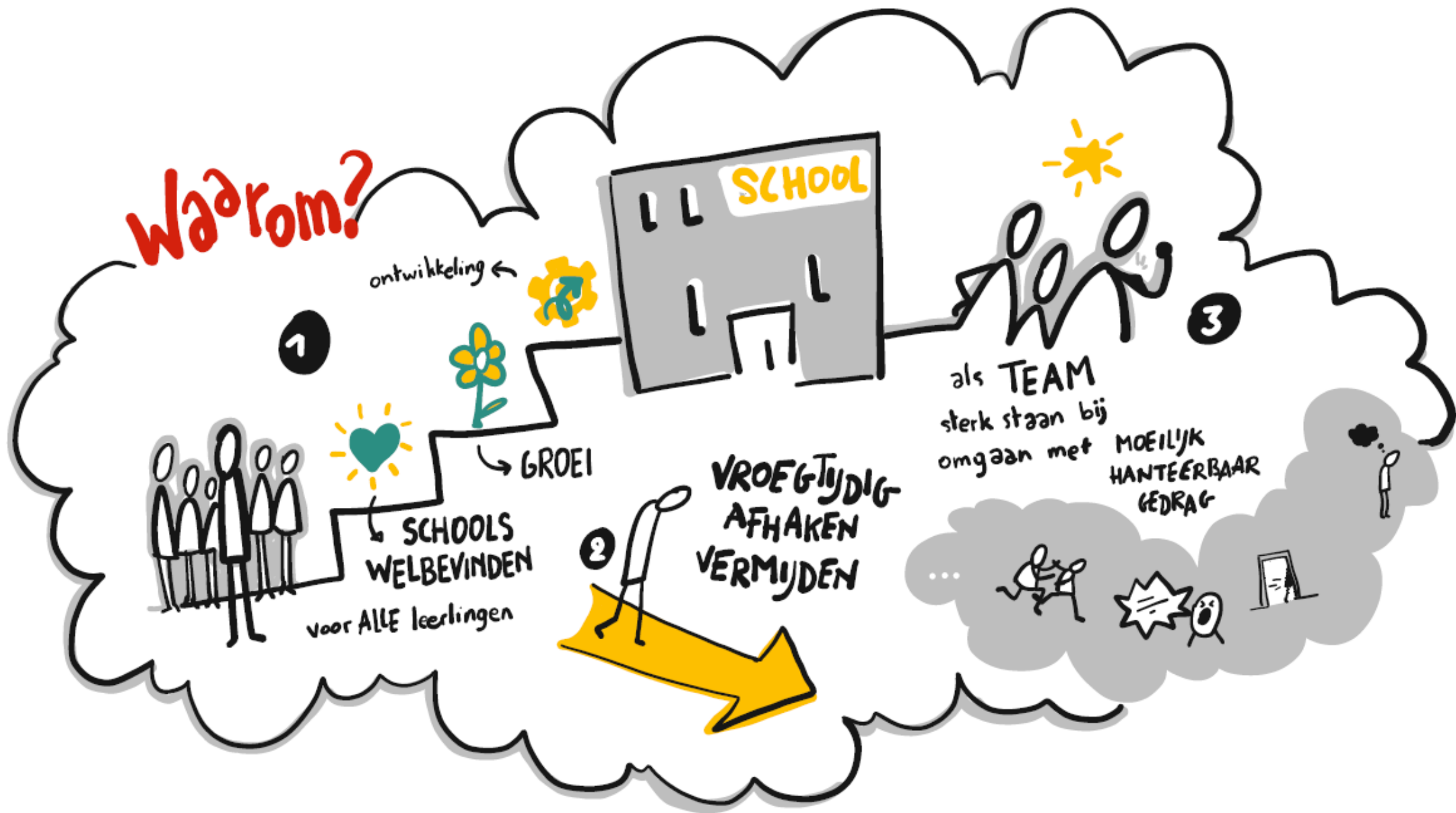

Wat vind *jij* 'moeilijk hanteerbaar gedrag'?

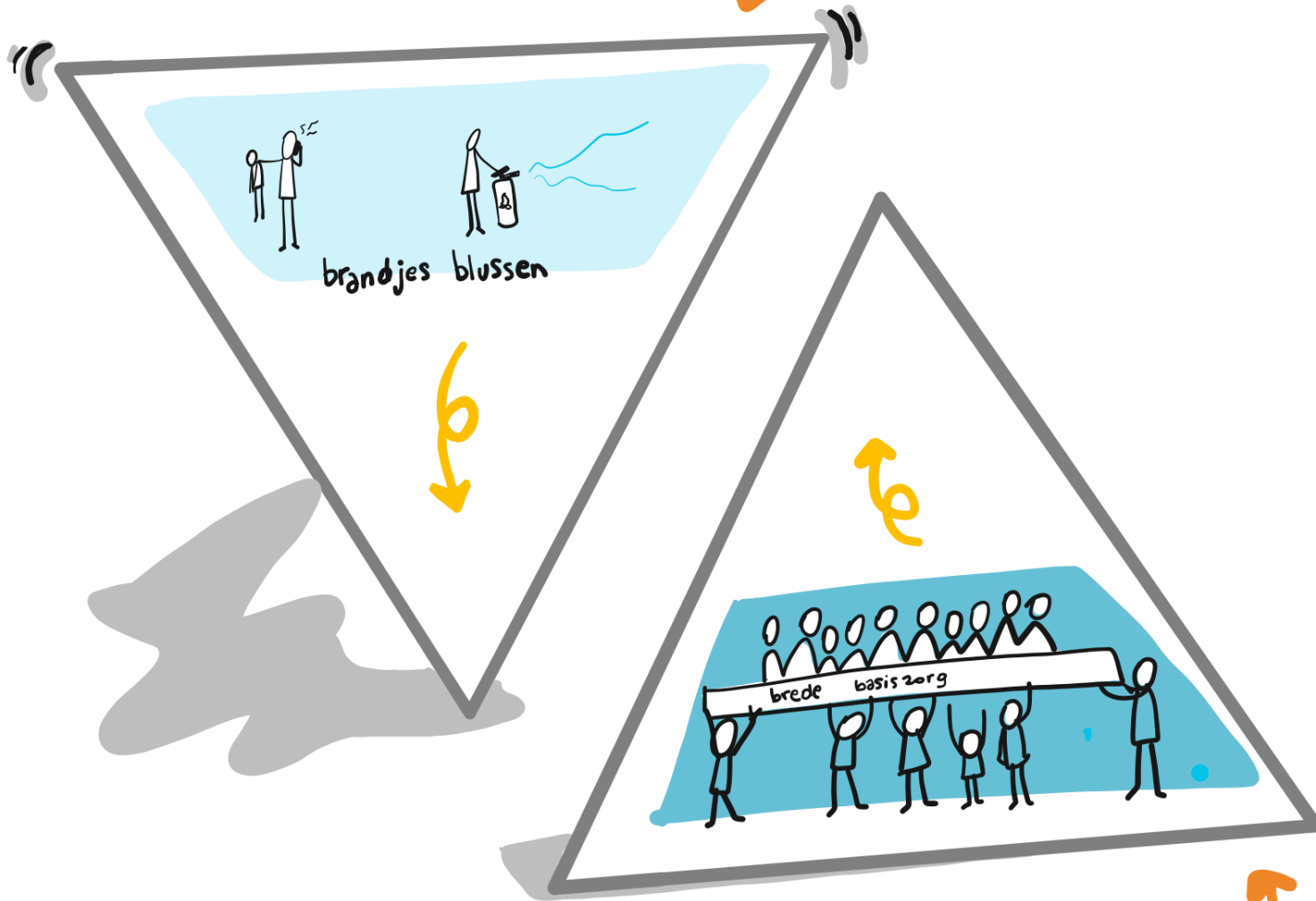

Waarom?

Hoe het vaak gaat ↘

betere focus ↗

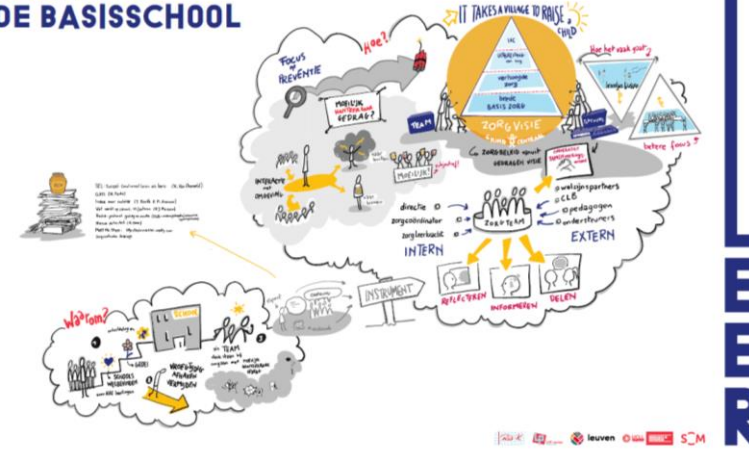

MOEILIK HANTEERBAAR GEDRAG IN DE BASISCHOOL

WWW.LEUVENVOORSCHOLEN.BE/RISK

REFLECT

<https://www.leuvenvoorscholen.be/ga-zelf-aan-de-slag-met-reflectleer>

REFLECT

MOEILIK
HANTEERBAAR
GEDRAG IN
DE BASISCHOOL

LEER

- Poster met 10 aanbevelingen
- Boekje met toelichting
- Webinar met toelichting
- Filmpjes met getuigenissen + reflectievragen
! Filmpjes uit gewoon + buitengewoon onderwijs (t3/t9)
→gebruiken als **intervisie-tools** in je team?

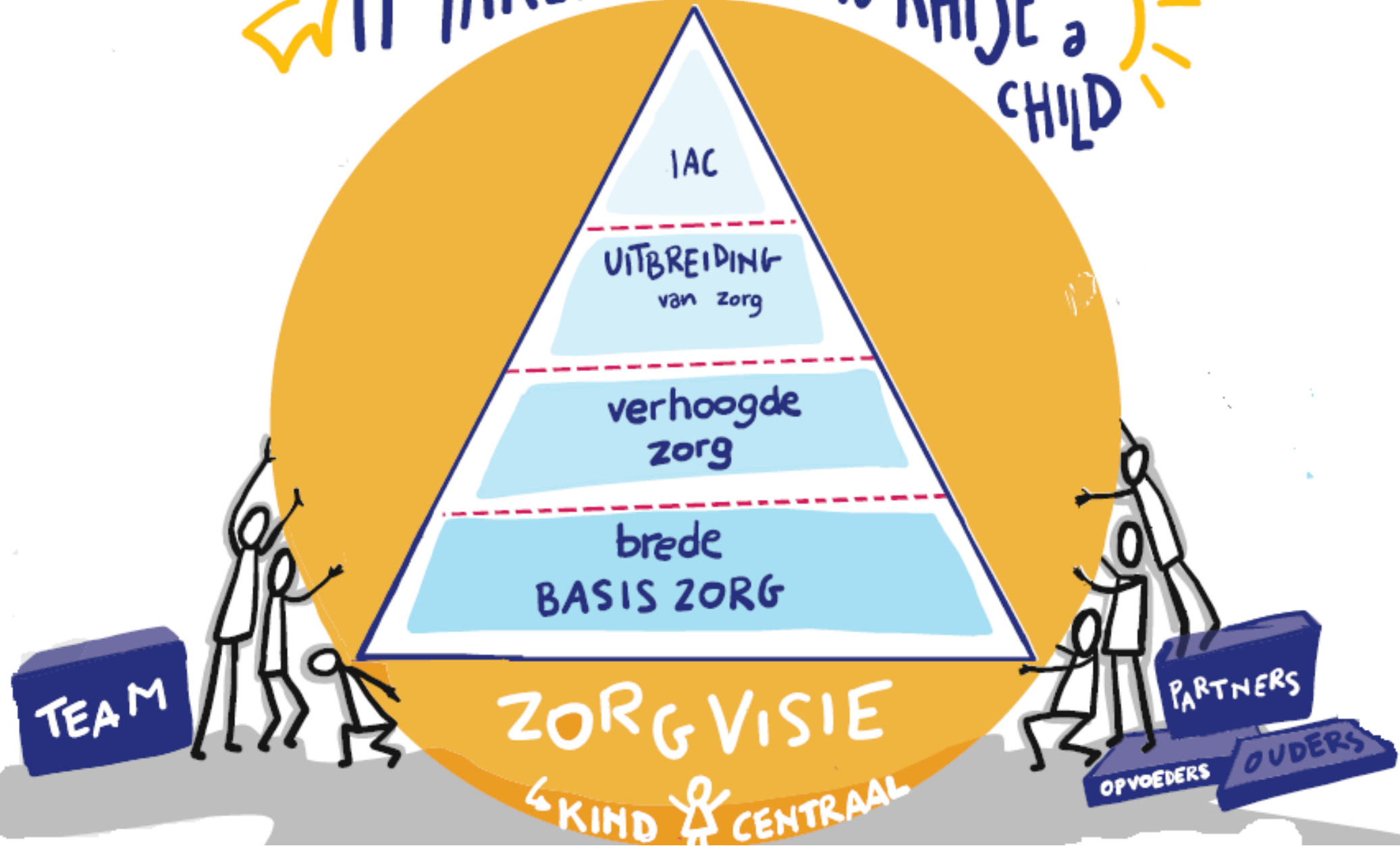
Materiaal vrij beschikbaar via

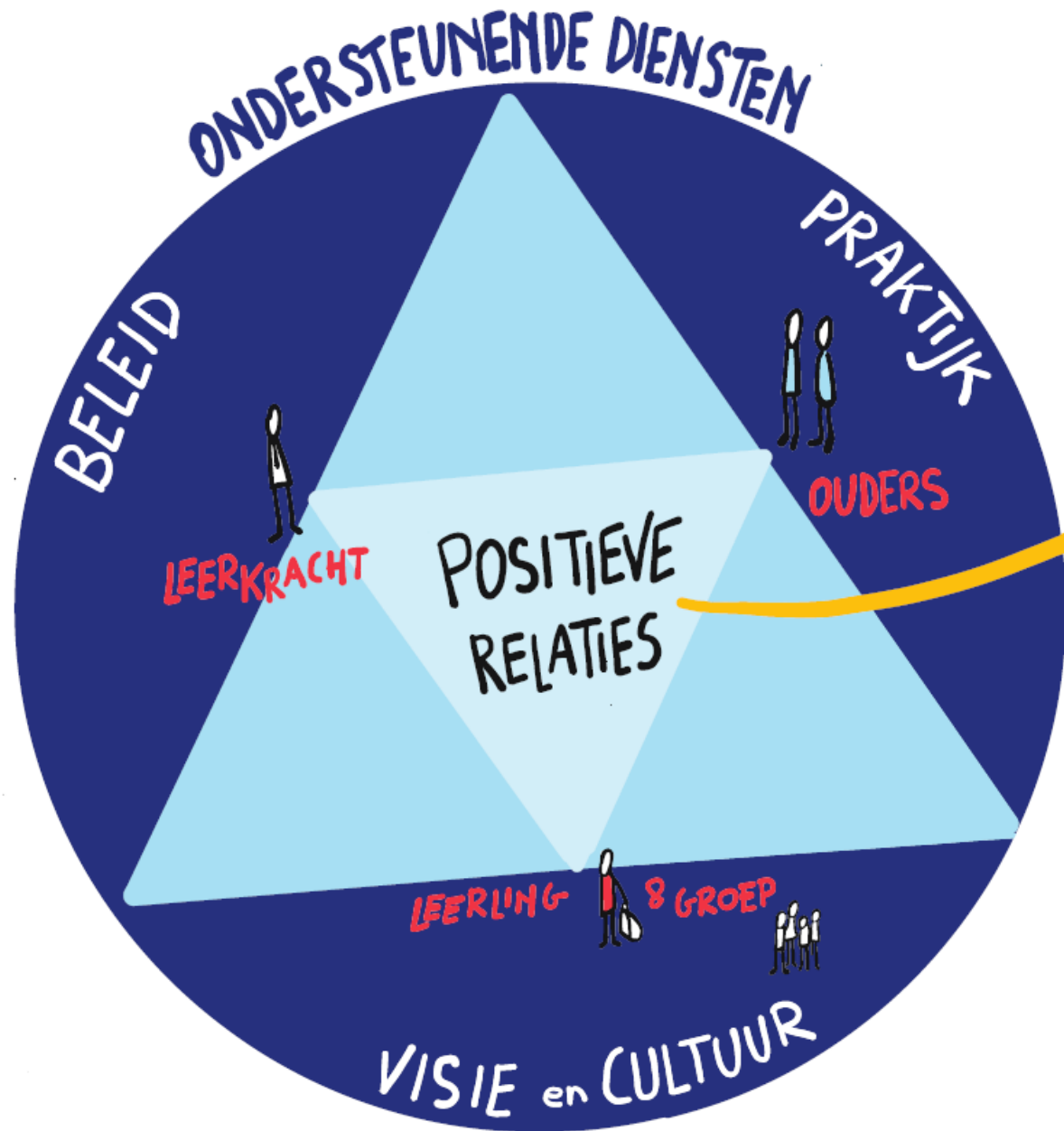
<https://www.leuvenvoorscholen.be/ga-zelf-aan-de-slag-met-reflectleer>

Webinar vrij te bekijken via

<https://www.youtube.com/watch?v=lxHix8DGaiE&t=3299s>

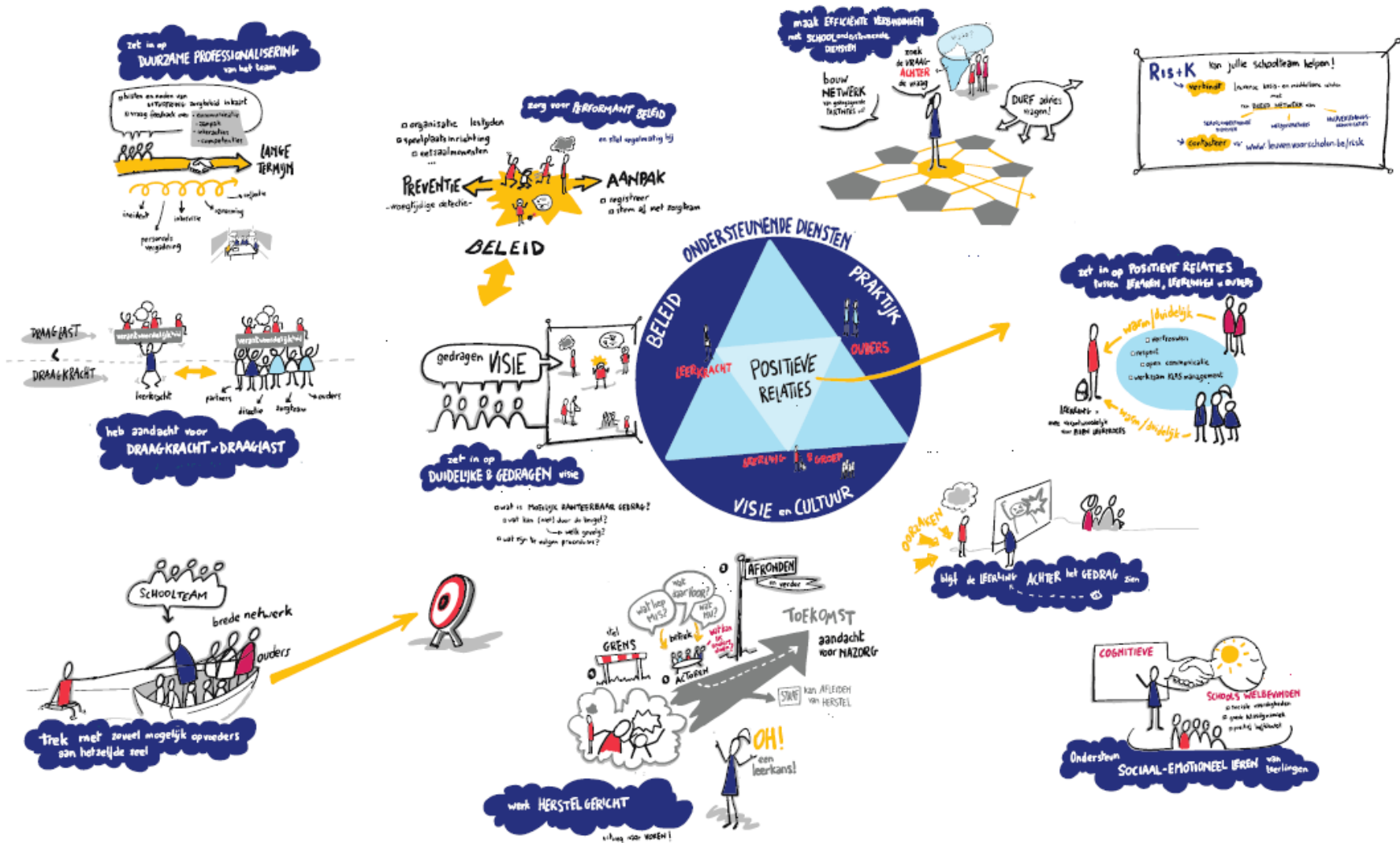
➔ IT TAKES A VILLAGE TO RAISE a CHILD ☀️

10 AANBEVELINGEN VOOR HET SCHOOLTEAM

REFLECT

LEER

Opdracht : Bekijk de poster met de 10 aanbevelingen

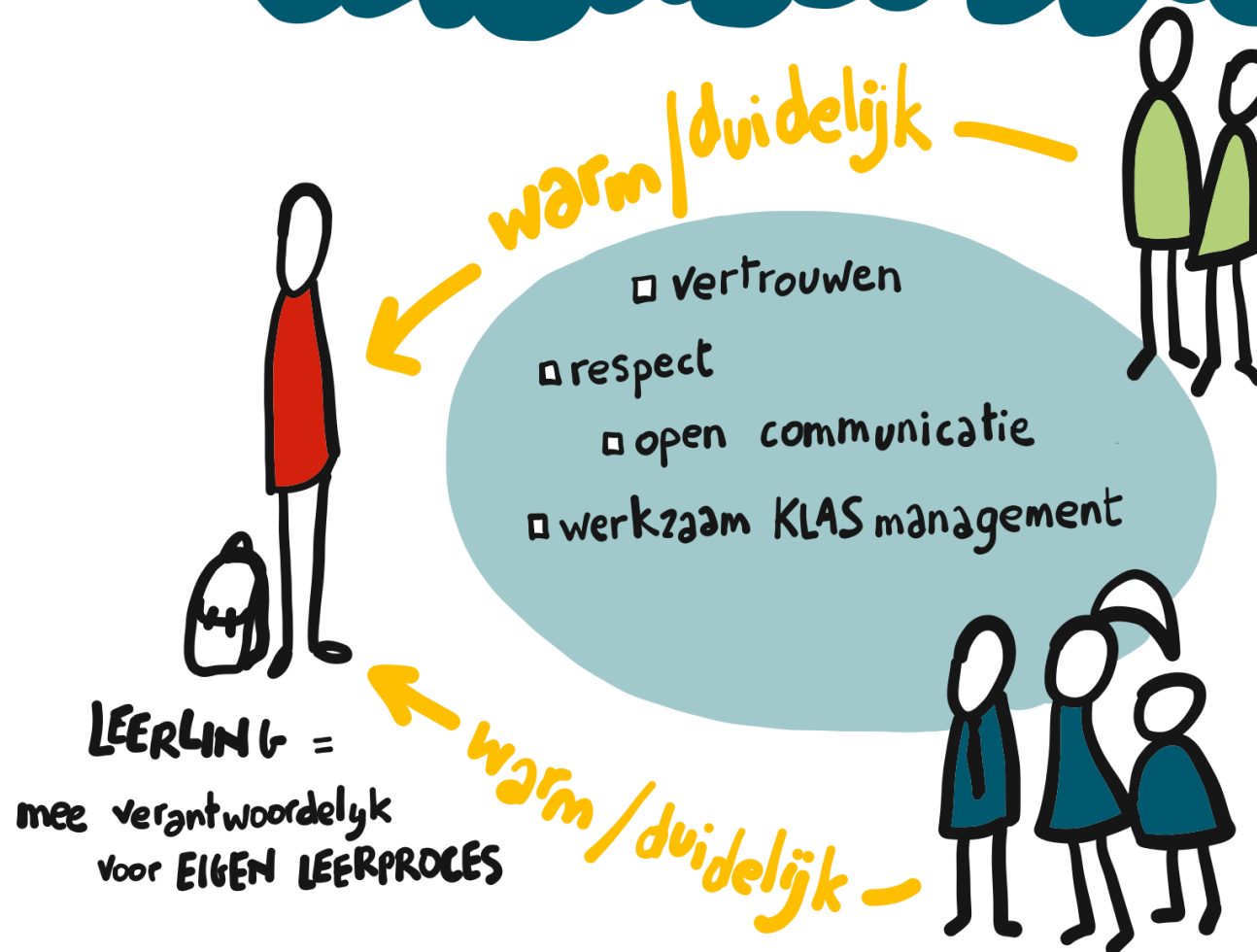
- Welke aanbeveling(en) loopt/lopen al goed in je klas/school/de school die je begeleidt?
- Waar zou je graag meer aandacht aan willen spenderen in je klas/de school die je begeleidt? Waarom?

10 aanbevelingen voor het schoolteam

1. Zet in op positieve relaties
2. Blijf de leerling achter het gedrag zien
3. Ondersteun het sociaal-emotioneel leren
4. Werk herstelgericht
5. Zet in op een duidelijke en gedragen visie
6. Trek aan hetzelfde zeel
7. Zorg voor een performant beleid
8. Aandacht voor draagkracht en draaglast van team
9. Zet in op duurzame professionalisering
10. Leg efficiënte verbindingen met schoolondersteunende diensten

1

zet in op POSITIEVE RELATIES tussen LERAREN, LEERLINGEN & OUDERS

Warme duidelijkheid:
Zeg wat je doet en doe wat je zegt

Children with special needs need your love
and support not sympathy
(Mohd Uved)

2

Waarom dit gedrag? Waarom nu ?

(S. Shanker)

www.kalmindeklas.be

Every time you think of calling a kid 'attention-seeking' this year, consider changing it to 'connection-seeking' and see how your perspective changes.

(Jody Carrington)

Gras groeit niet sneller door eraan te trekken.

4

Kleuters lossen zelf conflict op aan herstelmuur – Klasse

[Visit >](#)

Images may be subject to copyright. [Learn More](#)

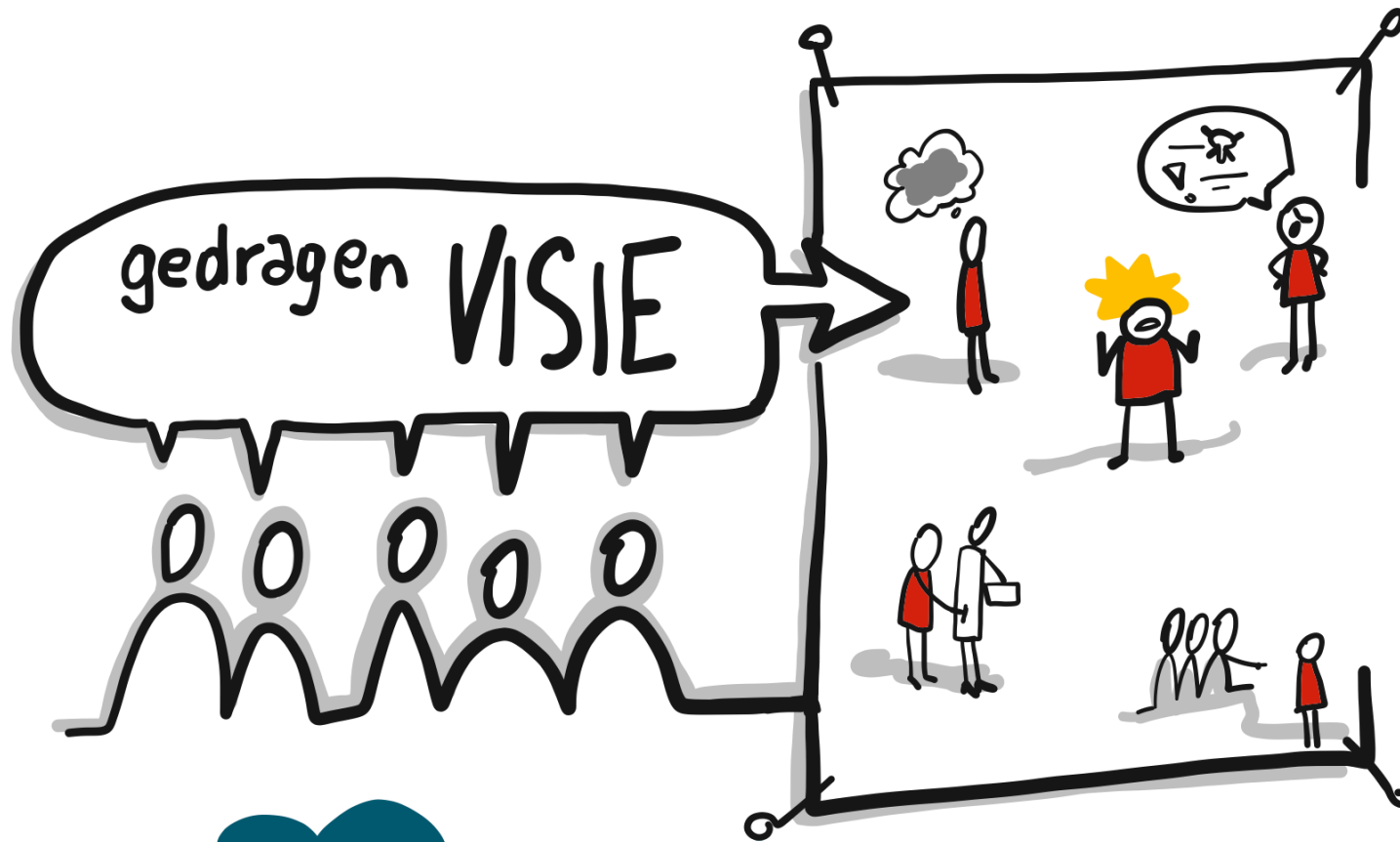
Aanbeveling 4 - Herstelmuur

- <https://www.leuvenvoorscholen.be/reflectleer-herstelmuur>
- **Duur:** 1min50 (Zoë)
- **Introductie:** De “herstelmuur”, een concrete maatregel die gebruikt wordt om herstelgericht te werken.
- **Eindreflectie:** De herstelmuur biedt handvatten in het aanpakken van een conflict. Deze tool biedt kinderen een kans om te oefenen in het oplossen van een conflict.
- **Reflectievraag:** Wat vinden jullie van de herstelmuur? Zou dit ook in jullie school werken?
Bekijk met je collega's hoe jullie dit doen en maak het concreet

Herstel is het sterkste op de plek waar het conflict ontstaan is én met de mensen die daarbij betrokken waren.

5

zet in op
DUIDELIJKE & GEDRAGEN visie

- wat is MOEILJK HANTEERBAAR GEDRAG?
- wat kan (niet) door de beugel?
  - ↳ welk gevolg?
- wat zijn te volgen procedures?

Aanbeveling 5 – Nieuwe autoriteit

- <https://www.leuvenvoorscholen.be/reflectleer-nieuwe-autoriteit>
- **Duur:** 3 min17 (Zoë)
- **Situering:** De Sint-Jansschool Leuven heeft een traject rond Nieuwe autoriteit gelopen met prof. Inez Vandenbussche (kinderpsychiater). Zorgcoördinator Zoë vertelt hierover in een interview
- **Introductie:** Het team leert ‘Nieuwe autoriteit’ kennen
- **Eindreflectie:** Zoë noemt elementen uit Nieuwe Autoriteit. De verschillende pijlers van Nieuwe Autoriteit hebben het schoolteam geholpen in het omgaan met moeilijk hanteerbaar gedrag
- **Reflectievraag:** Hoe communiceren jullie regels en afspraken voor leerlingen, ouders, ...?
Bekijk met je collega's hoe jullie dit doen en maak het concreet.

AFSPRAKEN EN REGELS

School dient een ordelijke en rustige sfeer te scheppen. Zo wordt de school een veilige haven voor iedereen. Om dit te bereiken, hebben we een aantal schoolafspraken en regels gemaakt.

School- en klasafspraken

Afspraken zijn van locatie tot locatie, context tot context en klas tot klas afhankelijk. Zo zijn er afspraken in de refter, de toiletten, de gang, de opvang, op de speelplaats en in elke klas.

In het begin van het schooljaar worden deze afspraken met de kinderen duidelijk overlopen en worden deze op een zichtbare plaats omhoog gehangen.

De klasafspraken worden in het begin van het schooljaar samen met de kinderen gemaakt en worden naar de ouders gecommuniceerd via de klasbrief.

Sint-Jansschool Leuven - SMD-L vzw - Mechelsevest 2 | Riddersstraat 89 - 3000 Leuven - 016 23 35 31 - info@sintjanleuven.be

20

Regels

Naast afspraken hebben we op school ook enkele regels. De regels gaan over zaken die we erg belangrijk vinden en waar we de nadruk op willen leggen. Ze zijn in overeenstemming met de normen en waarden die door de school nageleefd worden.

Deze regels gelden voor **IEDEREEN!** Zowel in de kleuterschool, als in de lagere school, maar ook in de voor- en naschoolse opvang.

 Leerlingen van de lagere school ondertekenen elk schooljaar onderstaande regels nadat ze in de klas besproken zijn met de klasleerkracht. Deze krijgen een plaats in de schoolagenda. Daarnaast zullen ze ook opgehangen worden in elke klas en op de speelplaats.

<https://www.sintjanleuven.be/schoolreglement>

SINT-JAN REGELS

Wij maken SAMEN school!

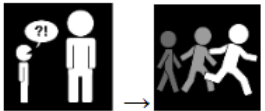
*Wij maken geen materiaal stuk!

* Ik doe of zeg niets wat de ander pijn doet.

* Ik loop niet weg zonder de leerkracht te vertellen waar ik naartoe ga.

* Stop is stop voor iedereen.

* Pesten kan niet! Ook cyberpesten is niet oké!

* We gooien afval in de vuilnisbak.

Wanneer een kleuter zich niet houdt aan één van bovenstaande regels, zullen ze hier steeds op aangesproken worden. Vanaf de derde kleuterklas zal er een herstelmaatregel volgen. We streven naar een herstel tussen de betrokken partijen. De herstelmuur kan hen hiervoor houvast bieden.

Sint-Jansschool Leuven - SMD-L vzw - Mechelsevest 2 | Ridderstraat 89 - 3000 Leuven - 016 23 35 31 - info@sintjanleuven.be

21

Kinderen zullen vervolgens een herstelkaart mee naar huis krijgen, welke door de ouders ondertekend dient te worden. We zien u, ouders, als een partner in het aanpakken van regeloverschrijdend gedrag en willen u via deze herstelkaart op de hoogte brengen. We vragen hierbij ook aandacht te hebben voor de oplossing die je kind aanreikt, want dit kan hem/haar helpen in het leerproces.

Kleuters lossen zelf conflict op aan herstelmuur – Klasse

Images may be subject to copyright. [Learn More](#)

Visit >

<https://www.sintjanleuven.be/schoolreglement>
<https://www.klasse.be/168756/kleuters-lossen-zelf-conflict-op-aan-herstelmuur/>

HERSTELKAART - overtreding van de regel

Een herstelkaart krijg je bij de overtreding van een regel.
 Wij aanvaarden het overtreden van een regel niet.
 Er volgt een herstelmaatregel.
 We verwachten dat je deze kaart ernstig neemt en vanaf nu extra je best doet om de regels te accepteren.

Naam: .....

Klas: .....

Beste ouder,

Uw kind overtrad vandaag .../.../... een regel op school.

- = Wij maken geen materiaal stuk!
- = Ik doe of zeg niets wat de ander pijn doet.
- = Ik loop niet weg zonder de leerkracht te vertellen waar ik naartoe ga.
- = Stop is stop voor iedereen.
- = We gooien afval in de vuilnisbak.

Wat is er gebeurd?

Herstelmaatregel:

- = Uw kind kreeg reeds een passende herstelmaatregel.
- = Uw kind zal nog een passende herstelmaatregel krijgen.

Wij zien u, ouders, als een partner in het aanpakken van regeloverschrijdend gedrag en willen u via de herstelkaart op de hoogte brengen.
 Voor gezien ondertekenen en terug bezorgen aan de klasleerkracht a.u.b.
 Heb je vragen, spreek ons gerust aan.

Met vriendelijke groeten,

.....

Datum: .../.../...

Handtekening ouder(s):

Volhouden is belangrijker dan winnen

(Nieuwe autoriteit – H. Omer)

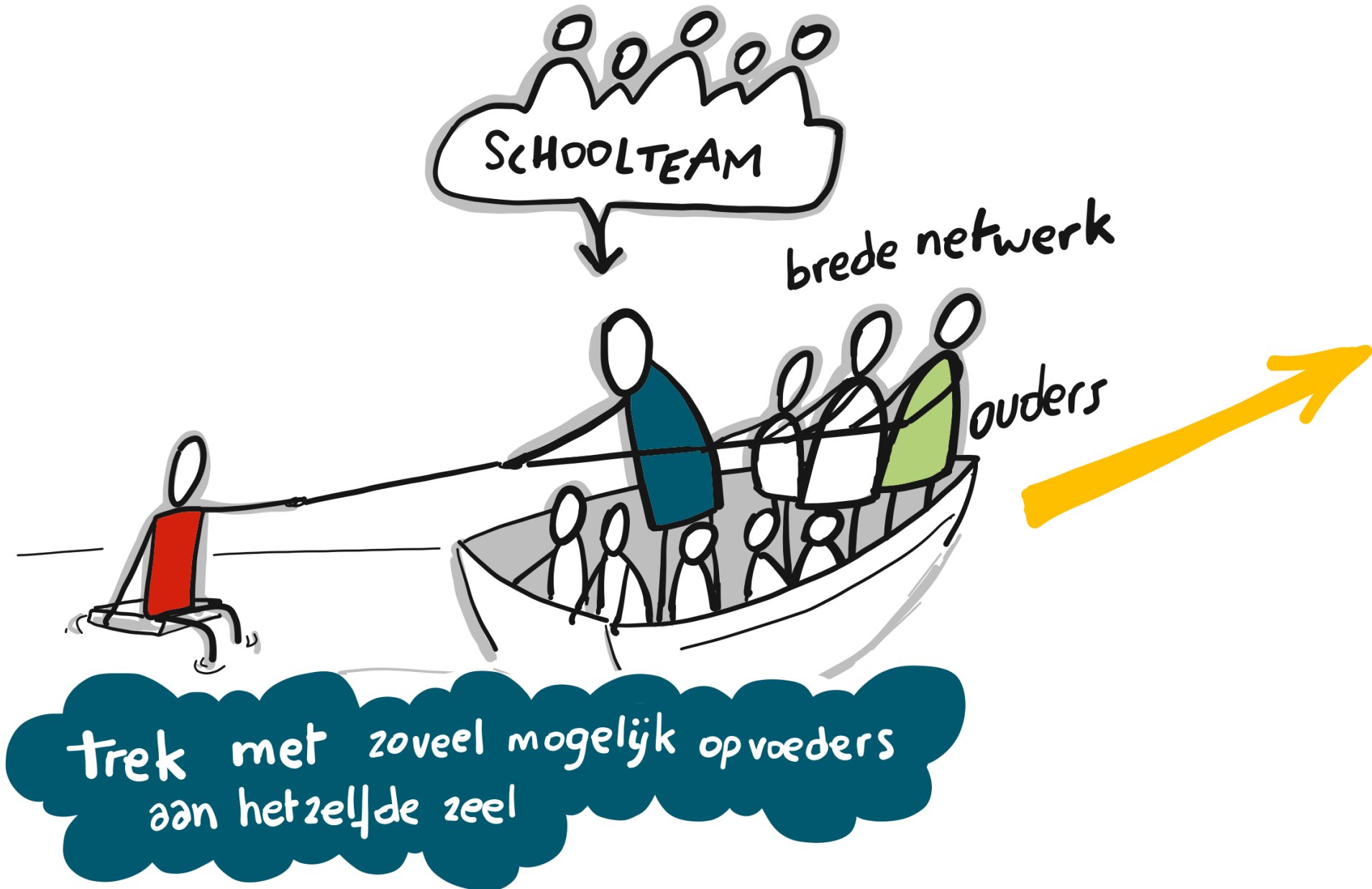
Smeed het ijzer als het koud is

(Nieuwe autoriteit – H. Omer)

Choose your battles

6

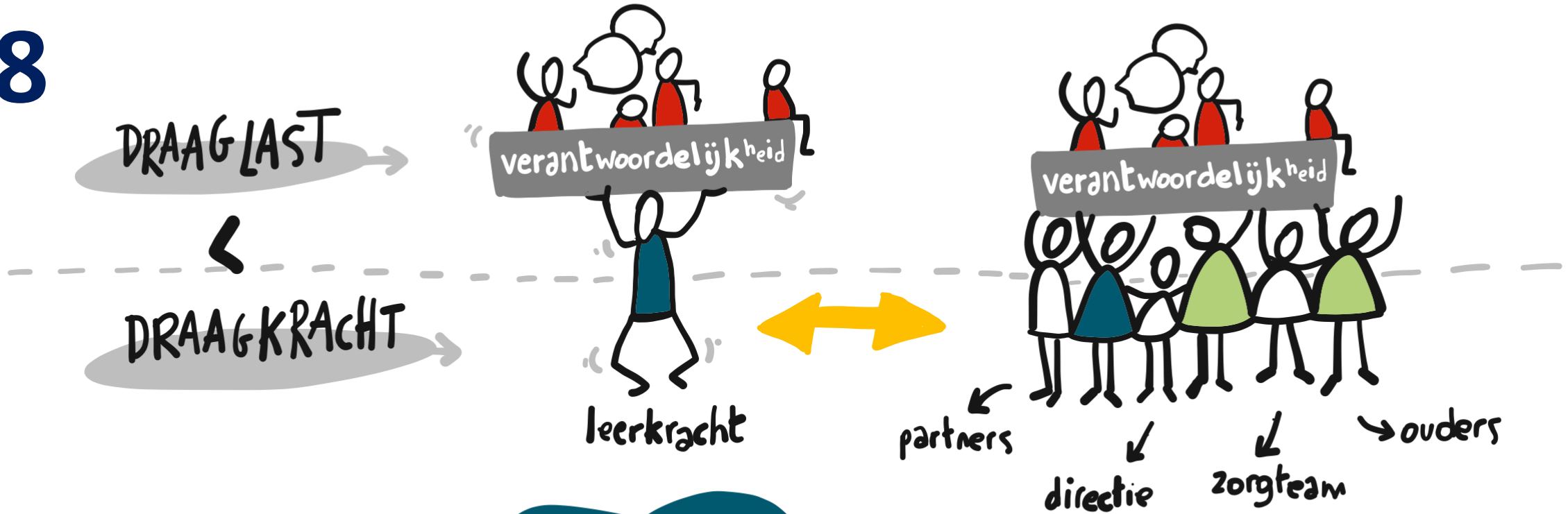
It takes a **stronger** and a **larger** village
to raise a child with special needs

7

8

heb aandacht voor
DRAAGKRACHT & DRAAGLAST

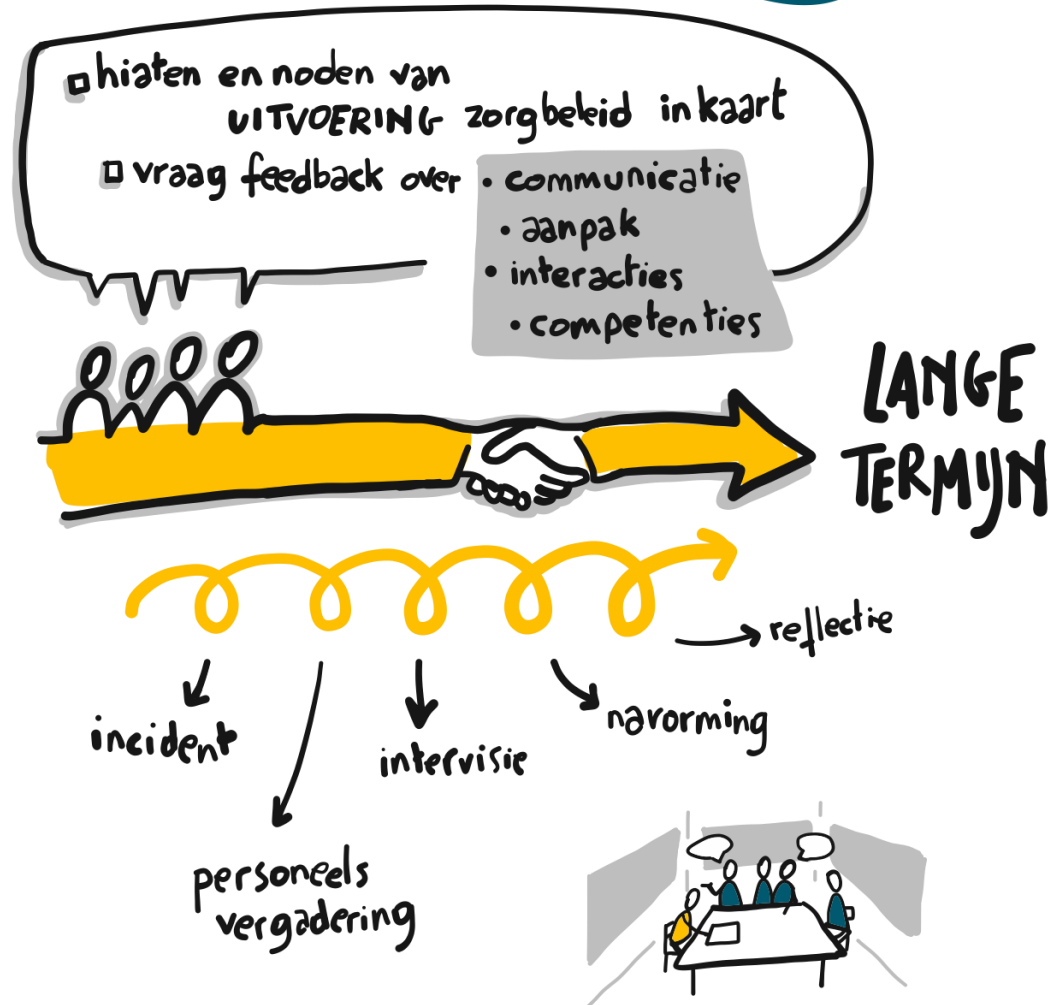
Een leerkracht is geen therapeut
(prof. Inez Vandenbussche)

Het start bij jezelf maar een aanpak
op teamniveau is nodig

www.kalmindeklas.be

zet in op DUURZAME PROFESSIONALISERING van het team

10

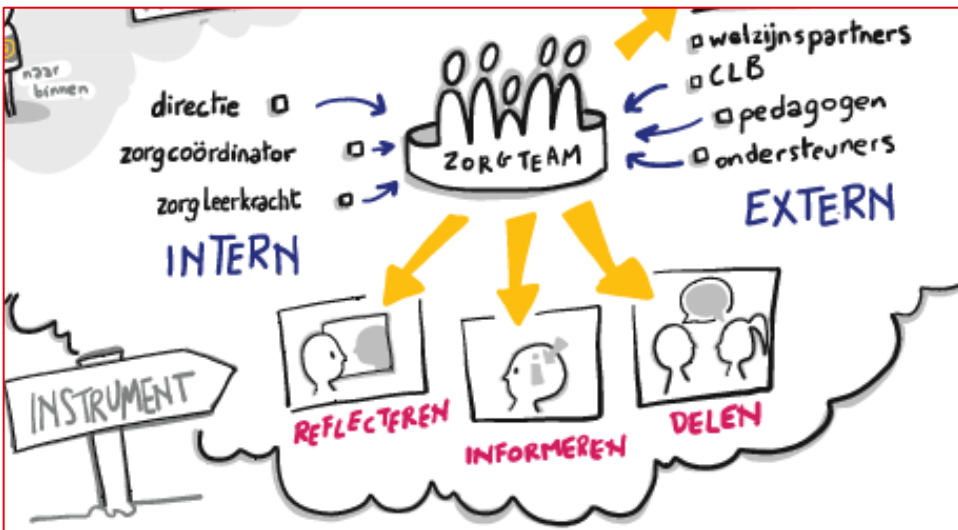
maak EFFICIËNTE VERBINDINGEN
met SCHOOLondersteunende
DIENSTEN

bouw
NETWERK
van geëngageerde
PARTNERS uit

zoek
de VRAAG-
ACHTER
de vraag

Toekomst: ReflectLeer in de praktijk?!

- (korte) schoolinterne intervisiemomenten aan de hand van filmpjes
- Integratie in banaba Buitengewoon Onderwijs en postgraduaat moeilijk hanteerbaar gedrag van UCLL

Interesse in uitgebreidere navorming?

Neem contact op met via
caroline.vancraeyveldt@ucll.be,
karin.jacobs@leuven.be of via de
website:

<https://research-expertise.ucll.be/nl/navormingen/reflectleer>

LEANS

LEREN OVER NEURODIVERSITEIT IN HET BASISONDERWIJS

NEURO-WAT?!

We zijn allemaal verschillend in hoe we denken, voelen en leren.
Hoe gaan we hiermee om in de klas?
De neurodiversiteitsbeweging streeft in het onderwijs naar acceptatie en inclusie van alle kinderen, ongeacht hun noden en ondersteuningsbehoeften.

PRAKTIJKONDERZOEK

LEANS werd ontwikkeld in Schotland.
Hoe ervaren Vlaamse leerkrachten/kinderen dit lespakket?
Daar gaan we naar op zoek in dit twee-jarig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek in het basisonderwijs.

LEANS

Hoe geef je kinderen (8-12 jaar) taal om te spreken over neurodiversiteit?
Hoe ondersteun je als leerkracht kinderen hierin?
Hoe geef je kinderen (mede-)verantwoordelijkheid in het realiseren van een fijne leef- en leeromgeving voor iedereen in de klas?

Het lespakket LEANS geeft handvaten voor inclusie en acceptatie van alle kinderen in de klas!

GEZOCHT!

Enthousiaste leerkrachten 4e of 5e leerjaar die in schooljaar 2024-2025 aan de slag gaan met LEANS in hun klas. Je krijgt beschikking over het didactisch materiaal en wordt begeleid bij de uitvoer.

Dit draagt bij tot een positieve sfeer in jouw klas!

NEEM CONTACT OP MET

caroline.vanraeyveldt@ucll.be

Take home

Neem de citaten mee die jou geïnspireerd hebben 😊

Bedankt voor jullie aandacht!

Contacteer ons

Karin.jacobs@leuven.be

Caroline.vancraeyveldt@ucll.be

Met speciale dank aan

BuBaO Ten Desselaer Lovenjoel

Don Bosco Sint-Lambertus Heverlee

Sint-Jansschool Leuven

De Zevensprong Leuven

Alle informatie is te vinden op

<https://www.leuvenvoorscholen.be/>

[ga-zelf-aan-de-slag-met-reflectleer](#)

<https://www.opgroeien.be/kennis/>

[themas/onderwijskansen-versterken/](#)

[inspirerende-praktijk-risk](#)